

Με έργα των

Lenora de Barros

Sine Hansen

Lena Henke

Selma Köran

Παναγιώτη Λουκά

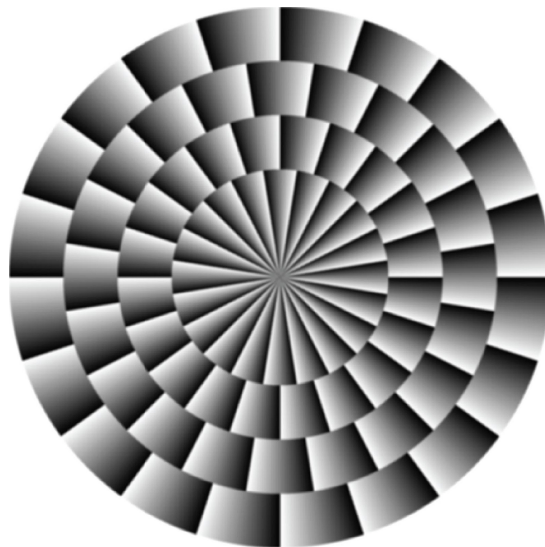
Άγγελο Πλέσσα

Siggi Sekira

Zoe Spehr

Γιώργο Σταμκόπουλου

Julija Zaharijević

Υπό την επιμέλεια της

Ολυμπίας Τζώρτζη

Η υπερπραγματικότητα έναντι του σουρεαλισμού ισούται με τον υπερρεαλισμό. Σχήματα σμιλεμένα πολύ μεγαλύτερα ή μικρότερα από τις πραγματικές τους διαστάσεις, χρώματα πιο ζωντανά από το αναμενόμενο, αινιγματικές απεικονίσεις συνθέτουν μια υπερ-σουρεαλιστική συνθήκη προς παρατήρηση. Μεταβαίνοντας από την έννοια της «ανώτερης πραγματικότητας» του υποσυνείδητου – ορισμός του σουρεαλισμού – και της υπερχείλισής της στην κοινωνία, στην αδυναμία της συνείδησης να διακρίνει την πραγματικότητα από μια προσομοίωση της πραγματικότητας – ορισμός του υπερρεαλισμού – η έκθεση δημιουργεί έναν αντικατοπτρισμό ενός κόσμου που απαρτίζεται από θεάματα πραγματικοτήτων. Το σχήμα και το χρώμα ως αναπαραστάσεις εκπληρώνουν δύο βασικές λειτουργίες. Η μια συνδέει τα πράγματα που ανήκουν μεταξύ τους και διαχωρίζει αυτά που δεν υπάγονται σε ένα σύνολο και η άλλη υπηρετεί την ταύτιση, που μέσω της αποδόμησης επιτρέπει ταυτόχρονα μια βασική αντανάκλαση της πραγματικότητας καθώς και την αφαίρεσή της.

Η ύπαρξη της παρόρμησης για μια διαφορετική πραγματικότητα από αυτή που αντιμετωπίζουμε τώρα είναι αδιαμφισβήτητη. Η προσπάθεια για την επίτευξη μιας συνθήκης, στην οποία το πραγματικό με την μυθοπλασία συνδυάζονται άφογα, είναι αυτονόητη. Δεν προτείνεται λοιπόν μια ψευδαισθηση ούτε μια θέαση ενός φανταστικού παρελθόντος, αλλά συστήνεται μια μυθοπλασία του πραγματικού. Μια επιλογή έργων τέχνης που παρουσιάζουν ζωντανά, χειροπιαστά αντικείμενα, δίνουν έμφαση σε κοσμικές καθημερινές εικόνες, όπου δεν παραλείπονται τα ανθρώπινα συναισθήματα, οι πολιτικές αξίες και οι αφηγήσεις της εποχής μας. Άλλα έργα επικεντρώνονται περισσότερο στην αφηρημένη πραγματικότητα, αυτή που δεν μπορεί να δει το ανθρώπινο μάτι, αλλά υποδηλώνει τη φυσική παρουσία ενός ζωντανού όντος. Ανάμεσα στα εκθέματα αναδύονται τα εξής ερωτήματα. Μοιάζει η πραγματικότητα μας σαν μια αίθουσα από καθρέφτες; Και αν ναι, μας διασκεδάζουν ευχάριστα οι αντανάκλασεις και οι παραμορφώσεις ή ψάχνουμε απεγνωσμένα για μια ματιά πίσω από το προφανές και μια διέξοδο;

Το *Wanted by Myself* της Lenora de Barros εξυψώνει αυτές τις ερωτήσεις. Το θέμα δεν είναι πλέον το περιβάλλον στο οποίο βρισκόμαστε, αλλά ο ίδιος μας ο εαυτός. Στην αναζήτηση του προβαλλόμενου ιδεώδους, η ανθρωπότητα φτάνει στην πραγματικότητα σε ένα στάδιο όπου «καταξητούμαστε από τους ίδιους μας τους εαυτούς». Η Lenora de Barros στην πρακτική της εμπλέκει το σώμα και τον εαυτό, τόσο στην υλική όσο και στην εννοιολογική μελέτη. Το σώμα μας και η ύπαρξή μας έρχονται αντιμέτωποι με έναν πολλαπλό καθρέφτη.

Ένα παράλογο σύστημα τάξης σε φανταστικούς χώρους είναι ο φορέας συγκεκριμένων πληροφοριών. Το χρώμα, η μορφή και η διαύγεια δημιουργούν την τέλεια ένταση στο *Herztod* (καρδιακός θάνατος) της Sine Hansen. Με το σύνθημα να ζωγραφίζουμε τα πράγματα όπως τα βιώνουμε και όχι όπως μας λένε ότι πρέπει να είναι, η Sine Hansen με την εμβληματική εικονογραφία της, συνδυάζει μια εξωτερική έλξη που αγγίζει όμως και την ευαισθησία του θεατή. Η υπόνοια μιας σουρεαλιστικής πνοής αποκτά μεγάλη ένταση.

Ένας κομψός αποχρωματής σε κίτρινο χρώμα δείχνει την ανάγκη μας να μην μας προσπερνούν. Η Lena Henke ελκύεται από τον αποχρωματή MPZ 2 “Citromatic” της Braun. Σχεδιασμένη το 1972, η συγκεκριμένη συσκευή πρόσθεσε μια μοντέρνα πινελιά στην κουζίνα, όπου οι cisgender γυναίκες ήταν υπεύθυνες για όλες τις ανάγκες των μελών της οικογένειας εκείνη την εποχή. Η Henke επιτυγχάνει μια ισορροπία μεταξύ των φύλων. Στο τέλος το μηχανήμα μεγεθύνεται μιάμιση φορά από το πρωτότυπο με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξαφανιστεί σε ένα ράφι κουζίνας, έτσι και ο σύγχρονος ολοκληρωμένος εαυτός μας δεν μπορεί πλέον να κρυφτεί.

Η αποσπασματική ύπαρξη ενός σουρεαλιστικού γκροτέσκου κεφαλιού, που μοιάζει με κινούμενα σχέδια και είναι κομμένο στη μέση, από τη Selma Kõran λειτουργεί ως μια αναλλοίωτη στο χρόνο δύναμη μιας παρόμοιας αφήγησης. Χρησιμοποιώντας την οπτική γλώσσα μιας αρχαιολογικής ανασκαφής, το ανοιχτό στόμα αναδύεται στην επιφάνεια για να βιώσει την κάθαρση. Το ζήτημα των παραδοσιακών δομών εξουσίας και των σχέσεων των φύλων αναδύεται και μια εναλλακτική αφήγηση βρίσκει βήμα.

Εν ριπή οφθαλμού, στο έργο του Παναγιώτη Λουκά *Mistakes were made* οικιακά αντικείμενα υιοθετούν ανθρωπόμορφα χαρακτηριστικά και ακρωβατούν μεταξύ παράξενου και οικείου. Η υπόθεση ότι μέρος του απεικονιζόμενου περιβάλλοντος μπορεί να ήταν και κάποιον ζωντανός οργανισμός γίνεται αβέβαιη, καθώς το υποσυνείδητο κατακλύζει την πραγματικότητα. Ανάμικτα στοιχεία ψυχεδελίας, φολκλόρ, τρόμου και λαϊκής κουλτούρας συνθέτουν τον προτεινόμενο υπερσουρεαλισμό.

Η έννοια της συνέχισης μεταξύ όλων των οντοτήτων κατέχει μια καίρια λειτουργία στο <http://lifeonthemandala.com/> του Άγγελου Πλέσσα. Μέσω της διαδραστικής ενασχόλησης, αποκαλύπτονται εικόνες από διάφορες πραγματικότητες και συνέχειες μεταξύ του πλανήτη μας και του υπόλοιπου σύμπαντος, των ανθρώπων και των ζώων, των φυτών και των μηχανών. Το Noospheric Mandala: Growth παίρνει τον συμβολισμό της μάνταλα για να επιτύχει θεραπεία και ευλογία και να δημιουργήσει μια ειρηνική συνέχεια.

Και τα δύο σχέδια της Siggie Sekira αναφέρονται στην ερωτική ταινία τρόμου «Trouble Every Day» (2001) της Claire Denis. Τα έργα είναι εμπνευσμένα από έναν δευτερεύοντα ρόλο που ονομάζεται Core, μια νεαρή cisgender γυναίκα, που καθημερινά φυλακίζεται από τον νευροεπιστήμονα σύζυγό της. Παρακινεί σεξ με cisgender άντρες, ενώ κυριολεκτικά τους καταβροχθίζει κατά τη σεξουαλική πράξη. Οι σκηνές είναι τραγικές και σχεδόν σουρεαλιστικές. Τα σχέδια, λοιπόν, ακολουθούν αυτή την επικίνδυνη σεξουαλικότητα και τον αισθησιασμό της πρωταγωνίστριας, ενώ δημιουργούν έναν νέο, φανταστικό κόσμο για να κατοικήσει.

Το *Second Touch* από τη Zoe Spehr προσπαθεί να υποκαταστήσει την ανθρώπινη οικειότητα. Η αλληλεπίδραση με ένα αντικείμενο μηχανή δημιουργεί μια δυνατότητα για μια νέα μορφή οικειότητας αγγίζοντας το αντικείμενο που προκαλεί μια δονητική απόκριση, που προέρχεται από φωνητικά μηνύματα που αφορούν την οικειότητα. Η ανθρωπομορφοποίηση των άψυχων αντικειμένων/ρομπότ/υπολογιστών συχνά αντλείται από τη φετιχοποίηση των cisgender γυναικών χαρακτηριστικών που παράγονται από τη φαντασία των λευκών cisgender αρσενικών. Εδώ, η πλατωνική οικειότητα αντιπαρατίθεται στα υπερβολικά σεξουαλοποιημένα cisgender γυναικεία χαρακτηριστικά.

Ένα μεγάλο πολύχρωμο αφηρημένο τοπίο που αποτελείται από ζωηρά υπαρξιακά χρώματα σκίζεται. Οι πέντε μικροί πίνακες του Γιώργου Σταμκόπουλου ήταν στην πραγματικότητα μια ενότητα που διασπάστηκε. Το χρώμα εμποτίζει τον χώρο. Οι γραμμές και οι ίδιες οι χειρονομίες λειτουργούν ως εκπρόσωποι της ψευδαίσθησης. Είναι ένα διαφορετικό είδος τοπίου. Έντονα σε κίνηση τα έργα τέχνης δημιουργούν ένα σμήνος από έξυπνες έως τολμηρές χειρονομίες. Προκαλούν κατά κάποιο τρόπο ένα πλασματικό αλλά φυσικό περιβάλλον που θα μπορούσε να υπάρχει κάπου.

Στο *White Cabbage*, η Julija Zaharijević αναδημιουργεί μιμητικά ένα κεφάλι από λάχανο. Αλλά σε τι αναφέρεται το κεφάλι του λάχανου; Μια συμβολική σύγχυση μεταξύ νου και όρασης μάς κατευθύνει στην απλή «ανατομία» του: ένα κεφάλι αναφέρεται σε ένα σώμα, ένα σώμα με στρογγυλό σχήμα και με ελάχιστο βάρος και αν το ανοίξουμε, τα κυκλικά μοτίβα δεν είναι διαφορετικά από αυτά του εγκεφάλου. Ένα εξανθρωπισμένο λαχανικό που μας οδηγεί είτε στη μετενσάρκωσή μας είτε στον τερματισμό του βλέμματος.

Είναι ο υπερσουρεαλισμός η νέα κωμωδία ή τραγωδία της εποχής μας;